

Ranheim
naturbarnehage

ÅRSPLAN FOR BARNEHAGEÅRET 2023/2024

Ranheim naturbarnehage har en visjon om å drive en barnehage som vektlegger uteliv på barnas premisser. Gjennom omsorg, lek og læring i naturen ønsker vi å gi barna en sunn og trygg oppvekst med vekt på naturglede, medvirkning, fysisk aktivitet og helse.

Innledning

Dette er Årsplanen for Ranheim naturbarnehage. I dette dokumentet vil du finne svar på det aller meste du lurer på om barnehagen vår. Årsplanen er både en informasjonskilde for nye, som «gamle» foreldre, et arbeidsredskap for våre ansatte, og en beskrivelse av hvordan vi arbeider her i barnehagen for å oppfylle krav fra barnehageloven og rammeplanen. Årsplanen er et lovpålagt dokument og er dermed også et verktøy for tilsyn med virksomheten vår. Videre er den en beskrivelse av hvordan vi får lovens intensjoner og barnefaglige perspektiver ut i praksis.

Ranheim naturbarnehage ble startet i 2010 av en gruppe foreldre som ønsket å videreføre barnehagedriften på naturens premisser. Siden den tid har vi arbeidet med å utvikle barnehagen, bygget varierte lekeområder og utviklet vår kunnskap om bruk av naturen som læringsarena. Barnehagen holder til i Ranheim og Garli grendehus. Foreldrene eier barnehagen ved andeler. Styret representerer barnehagens eiere. Vi driver naturbarnehage på ideell basis uten mål om økonomisk fortjeneste. Vi har to avdelinger. **Lille My** - her går barn fra 1-3 år. **Snusmumrikken** - her går barn fra 3-5 (6) år.

Alle barn og voksne som kommer inn porten hos oss skal ha det trygt og godt. Vi vil at du skal føle deg litt som hjemme, og at tillitt og nærhet skal merkes i samspillet mellom voksne og mellom voksne og barn. Vi har mange formelle rammer rundt driften vår, og alt som skjer her skal være av faglig høy kvalitet. Det er viktig for oss at Ranheim naturbarnehage er et sterkt pedagogisk fagmiljø, og vi jobber hele tiden med å lære og utvikle oss. Vi vektlegger delingskultur og arbeider spesielt med «faglegging» og «kritisk refleksjon». Gjennom å bruke et pedagogisk faglig språk i det daglige, holder vi ved like og sprer kunnskapen vår. De ansatte er alle medansvarlige for at barnehagen er en lærende organisasjon, vi skal lære av hverandre, og sammen utvikle en kunnskapsrik barnehage hvor barn og foreldre er en del av det lærende fellesskapet vårt.

Innhold

Til deg!.....	4
Hva er en årsplan og hva skal den inneholde?	5
Våre verdier.....	6
Organisasjonskart med kontaktinformasjon	7
Tilvenning i barnehagen	8
Overgang fra barnehage til skole.....	9
Samarbeid mellom barnehagen og hjem.....	10
Styret	10
Samarbeidsutvalget	10
Foreldrerådet	10
Foreldremøter	10
MyKid.....	11
Foreldresamtaler	11
Avdelingene	12
Lille My.....	12
Snusmumrikken	13
Barnehagens styringsdokumenter.....	14
Rammeplanen	15
Barns medvirkning	15
Omsorg	16
Lek	16

Danning.....	19
Læring.....	19
Vennskap og felleskap	20
Mat i barnehagen	21
Satsningsområde 2023-2024	23
Små og store forskere	23
Den autoritative voksenrollen.....	26
Progresjonsplan.....	29
Kommunikasjon, språk og tekst	30
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	31
Kunst, kultur og kreativitet	32
Natur, miljø og teknologi	33
Etikk, religion og filosofi.....	34
Nærmiljø og samfunn	35
Antall, rom og form.....	36
Dokumentasjon og evaluering.....	37
Praktisk informasjon.....	38
Viktige datoer.....	42

Til deg!

Velkommen til Ranheim naturbarnehage! Vi er glade for at nettopp du skal være sammen med oss i år, om du er ny i barnehagen eller om du allerede har gått her en stund. I Ranheim naturbarnehage vil vi at du skal føle deg trygg, få utfordringer som passer for nettopp deg, og få prøve mange nye ting! Vi vil at du skal ha det gøy sammen med oss, leke masse og kjenne at vi ser deg for den du er. Vi vil også at foreldrene dine skal føle seg trygge når de leverer og henter deg i barnehagen, vi vil at dere skal komme til oss med stort og smått. Det er viktig for oss å være en støtte og en samarbeidspartner for hjemmet. Vi vil at alle skal ha det bra her i barnehagen vår, både små og store. Da er det viktig at vi tar vare på hverandre. I barnehagen skal vi øve på mange nye ting, så klarer man litt og litt mer for hver gang. Vi tror at naturen er det aller beste stedet for å lære og utvikle seg, leke og være. Vi er derfor masse ute!

I naturen får man oppleve så mye spennende! Der er det mange dyr som lever som vi skal ta hensyn til. Der er det planter og trær vi kan se på, lære om, og leke i. Der vokser bær vi kan spise og lage syltetøy av, men også giftige bær vi må la stå i fred. I naturen har vi vær som skifter fra dag til dag, vi har varm, gul sol på blå himmel, vått styrtende regn som lager dammer vi kan hoppe i og lage demninger av. Vi har kald snø som vi kan ake, bygge snøhule og lage fantasidyr av. I Naturen vet vi aldri helt hva som kan skje, la oss utforske den sammen!

Hva er en årsplan og hva skal den inneholde?

Fra rammeplanen for barnehagen henter vi kunnskap om hvordan vi skal drifte barnehagen på best mulig måte. Her står det også beskrevet hva en årsplan er- og hva den skal inneholde:

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Styresen skal lede prosessen med å utarbeide årsplanen. Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. Det skal synliggjøres hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet og hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid. Det skal også fremkomme hvordan barnehagen arbeider med tilvenning av nye barn og ivaretar samarbeid og sammenheng med skolen. (Udir.)

Våre verdier

Respekt- for hverandre og for naturen. I ordet respekt ligger det «å se en gang til». Med våre egne øyne ser vi verden. Vi viser respekt når vi forsøker å se verden en gang til, så godt det lar seg gjøre gjennom den andres øyne.

Engasjement – Innlevelse og ansvar

Omsorg- vi vektlegger å skape trygge relasjoner mellom barn-voksne og mellom barn-barn. Omsorgen ligger både i et trøstende og trygt fang, i tørre klær, i god mat, i et plaster på et skrubbsår, i et åpent smil og i et blikk som ser alle.

Lek- vi er godt bemannet og har tid til å være til stede med barna her og nå! Vi arbeider kontinuerlig med balansen mellom voksne som deltar lekent i barnas lekeverden, voksne som legger til rette et lekemiljø som inspirerer barna, voksne som skjermer barnas lek og lar den få være grunnlag for våre pedagogiske planer.

Glede og humor- har vi med oss i alt vi gjør!

Vi bygger vår pedagogiske praksis på omsorg, lek, læring og danning – I og med naturen. Naturen er en arena for fri utfoldelse for store og små. Der oppdager barna verden i små steiner, kongler, røtter, pinner, jord og sand. De får utfordret motorikken i ulent terreng og kreativiteten når de finner gjenstander i naturen som benyttes i lek hvor fantasien gjør alt mulig.

Barna får rike erfaringer med forandringer i vær og årstider. Dette knytter vi opp til begrepsstrening- for eksempel i dirkete erfaring med den kalde snøen, gir vi barna innhold til begrepet kaldt.

For oss finnes det (nesten) ikke dårlig vær- Derfor må vi ha på gode klær!

Organisasjonskart med kontaktinformasjon

Styret

Styreleder: Øyvind Dahle Tlf. 94140469

Medlemmer: Christin Nupen Hansen, Torleif Løvfald Gaard, Stine Celius, Eivind Botten

Vara: Lukas Ganko

Samarbeidsutvalget (SU)

Foreldrerepresentanter: Hilde Ødegaard, Linn Løvlie Slette, Solfrid Pettersen

Ansattrepresentanter: Marianne Bøe Larsen, Lillian Sørum, Magnhild Brustad Iversen

Foreldrerådet (FAU): Tore Magne Bjørnødegård (leder) og Kristian Ruud Fjell (nestleder/sekretær)

Medlemmer: alle foreldre/foresatte i barnehagen.

Styrer: Kaja Enger Gundersen,

tlf: 45630174,

e-post: kaja@ranheimbarnehage.onmicrosoft.com

Lille My

Tlf. avdeling: 451 99 248

Pedagogiske leder: Trude Holm

Fagarbeidere: Marianne Bøe Larsen, Magnhild Brustad Iversen og Lillian Sørum

Snusmumrikken

Tlf. avdeling: 451 99 248

Pedagogiske ledere:

Anneli Svartbeck Sælid og

Bjørn Tore Gundersen

Fagarbeider: Silje Merete Haganæs

Tilvenning i barnehagen

Det kan være utfordrende å begynne i barnehagen, både for barnet og for foreldrene. Barnets verden utvider seg med mange nye voksne og barn, og en ny plass å bli kjent med. Vi i Ranheim Naturbarnehage vil legge til rette for best mulig utvikling av trygghet og tillit mellom barnet, foreldrene og barnehagen.

For at foreldre og barn skal kunne oppleve tillit til oss, fokuserer vi på å være lydhøre ovenfor barnets - og foreldrenes ønsker og behov. Vi vil være fleksible og tilpasse tilvenningsperioden etter behov.

Vi er klar over at foreldrene leverer sin største skatt i våre hender, og vi vil behandle barnet deretter.

Hvert barn vil motta et velkomstbrev. Dette vil inneholde mye informasjon, og en dato for besøksdag før selve oppstarten i barnehagen. Det inneholder også dato og klokkeslett for oppstart, og navnet på den voksne som skal være kontaktperson for barnet i barnehagen den første tiden.

Kontaktpersonen har ansvar for å ta imot barnet og foreldrene den første dagen i barnehagen og holde spesiell kontakt med barn og foreldre den nærmeste tiden etter oppstart.

Barnehagen legger opp til en standard med tre dager tilvenning for hvert barn, men tilpasser antallet dager etter barnets og foreldrenes beste

Fase 1

Barnet og foreldrene vil sammen med kontaktpersonen bli presentert for barnehagen.

Barnet blir kjent med avdelingen og hva de gjør der.

Etter et par timer, går barn og foreldre hjem for å bearbeide inntrykk fra dagen.

Fase 2

Kontaktpersonen oppfordrer barnet til lek og aktiviteter. Foreldrene forsøker å trekke seg litt unna, men er tilgjengelige. Det er viktig med en myk overgang for at barnet skal kunne opparbeide tillit og trygghet til kontaktpersonen og avdelingen.

Når/hvis barnet viser tegn på å ha roet seg i våre omgivelser, kan forelderen dra og bli borte en liten stund.

Kontaktpersonen vil forsøke å legge barnet, hvis barnet er vant med å sove på dagtid.

Det at foreldrene er med, men etter hvert trekker seg litt tilbake, gjør at barnet opplever trygghet.

Fase 3

Foreldrene følger barnet inn i barnehagen. Når kontaktpersonen og barnet har kommet i gang med lek, kan foreldrene si: «ha-det» og gå fra barnehagen. Det er viktig at forelderen går når den sier det, så kan den heller komme tilbake veldig raskt hvis behovet skulle være der. Barnehagen holder tett kontakt slik at forelderen vet om barnet kommer inn i lek, eller om det trenger at foreldrene kommer tilbake.

Det er viktig å avtale med kontaktpersonen hvor lenge en skal være borte fra barnet, og hvor foreldrene kan nås om noe står på.

Alle barn er ulike. Noen barn trenger kortere tid, mens andre må ha lengre tid på å tilvenne seg alt det nye.

Overgang fra barnehage til skole

Rammeplanen beskriver overgangen slik: Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang til skole og eventuelt skolefritidsordningen. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Vi samarbeider om overgang barnehage-skole med Nord-Aurdal kommune gjennom egen plan.

Gjennom hverdagssituasjoner, turer, opplevelser, lek og organisert aktivitet vil vi at 5-åringene skal få erfaring som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen. Barna trenger individuell støtte for å kunne møte skolen på en god måte, og det ønsker vi å ta hensyn til ved å dele barna inn i en egen gruppe som kalles «skoleklubben». Skoleklubben følges opp av en fast pedagog.

Barnehagen har foreldremøte på høsten hvor foreldrene får en innføring i hva skoleklubben skal jobbe med i året som kommer og får informasjon om overgang fra barnehage til skole. Vi inviterer foreldrene til å medvirke gjennom samtaler og innspill. I april/mai blir det gjennomført overføringssamtaler der informasjon vil bli videreført til skole hvis foreldrene ønsker dette.

Vårt hovedmål med Skoleklubben er først og fremst å gi barna utfordringer og opplevelser som støtter og videreutvikler sosiale og emosjonelle ferdigheter, nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær, motoriske ferdigheter og styrker deres selvstendighet. Skoleklubbens temaer deles videre inn i tre hoved-emner: sosiale ferdigheter, språk og matematiske begreper.

Sosiale ferdigheter: <ul style="list-style-type: none"> Selvstendighet og ansvar: Påkledning, toalettbesøk, håndvask, ta vare på egne klær og utstyr Utvikle interesse, respekt og toleranse for andre som er ulike dem selv Samarbeid: lytte og bli lyttet til, verdsette andres meninger, alle har medansvar for en god stemning i felleskapet, vente på tur, ta i mote beskjeder og rekke opp hånda i samling. Konflikthåndtering: lære å sette ord på egne følelser og opplevelser sammen med andre barn og voksne, snakke om det som har skjedd og forsøke å se flere sider av saken, erfare egne og andres grenser, lære at handlinger får konsekvenser.	Språk: <ul style="list-style-type: none"> Utvikle språkforståelse og språklig bevissthet gjennom å prate med og lytte til hverandre, høytlesning, sanger, rim og regler. Få et positivt forhold til tekst gjennom bøker, bilder og medier. Besøke på biblioteket Spille spill, puslespill og hukommelsesleker, videreutvikle begrepsforståelse og utvide ordforrådet Oppfordres til å bruke språket til å sette ord på følelser, erfaringer, ønsker, og opplevelser. Leke med bokstavene, skrive navnet sitt, skrive og lytte ut første lydene i ord og klappe stavelser.	Matematiske begreper: <ul style="list-style-type: none"> Lære ukedager, måneder, enkle klokkeslett og begreper som: liten, mindre, stor, større, bak, foran, over, under, inni, utenpå, fort, sakte, Bli kjent med former og mønstre: sirkel, firkant: kvadrat og rektangel, trekant/triangel Lære kategorier av ord som bokse og jakke= klær eple og pære = frukt, sofa og bord= møbler Erfare ulike måter å måle på, avstand, vekt og tid Få erfaringer med tall og mengder gjennom sanger, eventyr, rim, regler, og tallrekker. Bruke konkrete fra naturen til å finne kategorier av ting, som kongler, steiner, pinner, og rett antall av dette.
--	---	--

Samarbeid mellom barnehagen og hjem

Styret

Styret er en viktig del av driften av hele barnehagen og dette skiller oss fra de kommunale barnehagene. Styret sitter med det overordnede ansvaret som barnehageeier.

Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget er sentralt for å ivareta samarbeidet mellom ansattgruppen og foreldregruppen. SU bør ha møter når det gjelder saker som omhandler omorganisering, innhold i barnehagen osv. SU leder har rett til å møte i styremøtene. Slik kan vi sikre at SU leder holdes oppdatert på barnehagens drift og kan kalle inn til møter i SU når sakene er av betydning for samarbeidet mellom foreldre og ansatte. SU skal også sikre foreldres medvirkning i barnehagens innhold, blant annet igjennom arbeidet med årsplanen.

Foreldrerådet

Foreldrerådet er sentralt for å få et godt samspill i foreldregruppen, og en arena for foreldre å ta opp ting med andre foreldre. FAU leder representerer også noen å henvende seg til som ikke er barnehagens ansatte. Samarbeid mellom foreldrerådet og de ansatte er sentralt. Barnehagen kan bidra til temamøter, møtelokale, kontakt mellom foreldre og legge til rette for et godt foreldremiljø. FAU representantene - de to som er valgt som ledere har ansvar for å legge til rette for sosiale møteplasser for foreldrene minst to ganger i året, (juletreffest og sommer fest).

Foreldremøter

Foreldremøtene avholdes to ganger i året. Det er et på høsten og et på våren. Vi vektlegger å gi mest mulig info skriftlig via MyKid, slik at vi kan bruke foreldremøtene til aktiv deltagelse, dialog og felles refleksjon. Det er derfor viktig for oss at foreldrene prioriterer å møte opp til foreldremøtene. Her har vi mulighet til å bli kjent både ansatte og foreldre, men ikke minst foreldrene imellom. Vi har mulighet til å avklare dilemmaer, drøfte problemstillinger som er relevant for foreldre og barnehagen, og skape en felles forståelse. Det er også en mulighet til å lære mer om aktuelle temaer og å gruble sammen for å finne løsninger.

Slik samfunnet har utviklet seg har vi stadig større tilgang på informasjon, tips og råd. Dette kan være et gode, men det kan også gjøre en usikker. Barnehagen blir derfor en viktig arena for læring av grunnleggende modeller for barns utvikling, for ulike foreldreroller og for drøfting av muligheter og alternativer. Barnehagens foreldremøter er derfor en viktig arena for input og erfaringsutveksling.

MyKid

MyKid er en digital plattform for kommunikasjon mellom hjemmet og barnehagen. På MyKid publiserer vi nyhetsbrev med viktig felles informasjon. Vi legger ut «post it» lapper med påminnelser og korte beskjeder. Vi bruker også meldingsfunksjonen hyppig til informasjon mellom hjem og barnehage. Det er også her dere registrerer eventuelt fravær for barnet. Vi dokumenterer deler av dagen gjennom bilder, og håper bildene med beskrivelser gir dere foreldre et innblikk av barnas barnehagedag. Bildene kan dere bruke som utgangspunkt for samtaler med barnet om deres dag. Det kan også være koselig for barna å vise frem bilder fra dagen sin til dere hjemme.

Vi bruker MyKid til å dele informasjon både om praktiske ting og om pedagogiske aktiviteter. Dere får dermed et godt utgangspunkt til å komme med tilbakemeldinger til barnehagen, og forslag til nye aktiviteter eller temaer dere ønsker vi skal inkludere i barnas barnehagehverdag. Det er også der vi registrerer når barna kommer og blir hentet, sender melding om barnet har behov for flere bleier/skift/våtservietter, når barnet har sovet og hvor lenge. Dere kan også sende oss beskjeder her, for eksempel hvis barnet skal hentes av noen andre enn de foresatte.

På MyKid finner dere en kategori der dere gir tillatelse/ikke tillatelse som omhandler deres barn, blant annet tillatelse til å sitte på i offentlig transport, vise bilder av barnet i barnehagen osv.

Hver måned legges det ut et månedsbrev på MyKid. Der vil stort sett all informasjon om måneden stå. Aktiviteter, viktige datoer å huske på og evaluering av sist måned. Vi bruker også kalenderfunksjonen i MyKid til å organisere og gi informasjon om turer, ha med dager ol. følg med på MyKid! 😊

Foreldresamtaler

Foreldresamtaler er en viktig arena for samarbeid mellom barnehagen og hjemmet. Alle får foreldresamtaler ved tilvenning og ved overgang fra barnehagen til skolen for å sikre at overgangene blir best mulig. Barnehagen setter opp tid til foreldresamtaler med alle både høst og vår. Barnehagen setter samarbeidet med foreldrene høyt. Samtaler ved levering og henting kan være en god arena for utveksling av informasjon om hverdagen til barnet. Er det ting som bør prates om uten at barna er tilhørere har vi lav terskel for å legge til rette for samtaler i mer skjermede omgivelser der dette er behov. Vi oppfordrer foreldre til å informere barnehagen om det som skjer i barnas liv, og særlig ved hendelser som vil prege barna. Dette kan være både små og store hendelser. Da kan vi skape en best mulig hverdag for barnet.

Det er viktig at dere foresatte holder dere oppdatert på det som legges ut på MyKid- Det er en viktig del av foreldresamarbeidet!

Avdelingene

Lille My

Lille My er avdelingen for barna fra 1-3 år. Lille My har base ved selve barnehagebygget, med et tilpasset uteområde med aktiviteter og ulike soner som passer godt for de minste barna. Vi har også en litt større innendørs avdeling som de minste benytter, særlig på kalde dager kan det være godt å komme inn i varmen en stund. Garderoben til Lille My er innenfor hovedinngangen i barnehagen. Der har hvert barn sin egen plass, med hyller, knagger og bokser til å ha tingene sine i. Foreldrene må passe på at det er orden på plassen til sitt barn, og oppdatere med skift etter sesong og behov. Den første tiden på Lille My benyttes til tilvenning for å skape trygghet og tilknytning mellom barna, ansatte og barnehagen. Vi setter her hvert enkelt barns behov først og vurderer omfanget på tilvenningsperioden individuelt.

Dagsrytme: Barnehagen åpner kl.7.30. Vi spiser medbrakt frokost fra kl. 08.00- 08.30. Vi spiser ute om det er fint vær, på avdeling eller i grillhytta. Kl.9.30 starter vi med planlagte aktiviteter (som for eksempel formingsaktivitet, musikk-samling, tur, baking og lignende). Kl.10.30 vasker vi hender og spiser lunsj. Barna får servert brødmat eller varmmat, frukt og grønnsaker. Når barna er ferdig med å spise, får barna tilbud om å gå på do (det er lurt å prøve, selv om man ikke må), de som bruker bleie får ny bleie. Disse får også tilbud om å gå på do. Deretter er det sove-tid for barn som skal sove. Barna sover ute i egen vogn, så husk å ta med vogn som skal brukes til soving. Denne vil stå ute til enhver tid. Kl.14.00 er det «to-mat». Da blir det servert et lett måltid med som for eksempel yoghurt med kornblanding, brød eller knekkebrød, frukt og grønnsaker. Når barna er ferdig med å spise, får barna tilbud om å gå på do, og barn som bruker bleie får ny bleie. Etterpå er det leke-tid frem til barna hentes. Kl.16.30 stenger barnehagen og alle barn må hentes innen 16.30. Forsen henting faktureres med 350 kr.

På Lille My jobber: Pedagogisk leder Trude, Fagarbeider Marianne, fagarbeider Lillian og fagarbeider Magnhild.

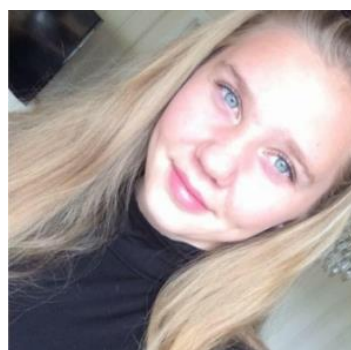

Snusmumrikken

Snusmumrikken er avdelingen for barna mellom 3 og 5 (6) år. Barna som går på Snusmumrikken har garderobe i hytta nede ved grinda i barnehagen, og har et stort og variert uteområde på den øverste delen av området vårt. Her er det både steiner, stubber, trær, leke apparater, hytte og lavvo. Når det er dårlig vær kan vi også benytte salen nede i grendehusets første etasje til å leke, spise maten vår eller drive med pedagogiske aktiviteter. På Snusmumrikken går også de barna som har sitt siste år i barnehagen. Dette er en egen gruppe som vi kaller Skoleklubben. Skoleklubben er en del av felleskapet i Snusmumrikken-avdelingen, men har også egne aktiviteter som bare er for skoleklubb-barna. De barna som ikke er skoleklubb, har også mindre grupper hvor de gjøre tilpassede og varierte aktiviteter.

Dagsrytme: Barnehagen åpner kl.7.30. Vi spiser medbrakt frokost fra kl. 08.00- 08.30. Vi spiser ute om det er fint vær, eller vi spiser frokosten i lavvoen. Om morgenen går dere innom garderoben for å legge på plass barnas ting, og tar med matboks og drikkeflaske og legger det i de orange baggene. Etter frokosten går vi ut og leker, eller deltar på planlagte aktiviteter, tur ol. Vi ønsker at alle barna er på plass i barnehagen innen 09.30 for at de skal få med seg aktiviteter fra starten av. Da blir det ofte lettere for barna å komme inn i aktiviteten sammen. Noen dager har vi samlingsstund fra 09.15, innholdet i samlingsstunden varierer. Kl.11.00 vasker vi hender og spiser lunsj. Barna får servert brødmat eller varmmat, frukt og grønnsaker. Noen ganger spiser vi sammen hele avdelingen, andre ganger spiser vi i mindre grupper. Kl.14.00 er det «to-mat». Da blir det servert et lett måltid som for eksempel yoghurt med kornblanding, brød eller knekkebrød, frukt og grønnsaker. Etterpå er det leke-tid frem til barna hentes. Kl.16.30 stenger barnehagen og alle barn må hentes innen 16.30. For sen henting blir fakturert med 350 kr.

På Snusmumrikken jobber pedagogisk leder Bjørn Tore, pedagogisk leder Anneli, fagarbeider Silje

Barnehagens styringsdokumenter

Til grunn for arbeidet i barnehagen ligger flere lover og styringsdokumenter. Barnehageloven fastsetter formålet og innholdet i barnehagen.

Lov om barnehager:

§1 Formål: «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene».

§2 Barnehagens innhold: «Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter (...). Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter».

Rammeplanen er forskrift til loven og hvordan vi arbeider nettopp her i Ranheim naturbarnehage for å oppfylle kravene i rammeplanen vises i kapittelet «rammeplanen». HMS lover om barnas og de voksnes arbeidsmiljø regulerer også driften vår. Videre har vi ulike samarbeidspartnere, blant annet Nord-Aurdal kommune med skole og de kommunale barnehagene, helsestasjonen, pedagogisk-psykologisk tjeneste og barnevernet.

Ranheim naturbarnehage har egne vedtekter som er et viktig styringsdokument for oss. Disse vedtas av årsmøte i mars, hvor alle andelseiere (foresatte) har stemmerett. Vedtektene kan du lese på ranheimnaturbarnehage.no. Mer informasjon om lovene som regulerer barnehagedrift kan du finne på lovdata.no. Vi har også en egen handlingsplan for å sikre et trygt og godt psykososialt miljø. Denne ligger som fast oppslag på MyKid.

Rammeplanen

Rammeplanen for barnehagens oppgaver og innhold regulerer mye av det som skjer i barnehagen. I det følgende presenteres de viktigste elementene fra rammeplanen og hvordan vi i Ranheim naturbarnehage arbeider med dem.

Barns medvirkning

Rammeplanen (og nyere utviklingspsykologi) legger til grunn et syn på barn som sterkt, kreativt, omsorgsfullt, kritisk, kompetent og utforskende. Barn skal være medvirkende, aktive og deltakende. Personalet i barnehagen skal bl.a. gjennom pedagogisk dokumentasjon fange opp barns ønsker, interesser, forslag og behov for å bruke dette i planleggingen av barnehagetilbudet.

I vår barnehage er miljøet preget av vennskap og sosial støtte der barna opplever positive relasjoner til både barn og voksne. Det er viktig at alle barn opplever mestring uavhengig av forutsetninger. Dette styrker barnets selvbilde og identitet. Gjennom trygge relasjoner skaper vi forutsetninger for barnets medvirkning, slik at der deres interesser og her-og-nå fokus påvirker vår hverdag. Vi planlegger hverdagene slik at det er rom for barns medvirkning. Når barna kommer med spontane innspill stopper vi opp, lytter og snakker med barna. Noen ganger fører slike innspill til annet innhold i hverdagen enn det som var planlagt. Dette gjelder når vi er inne, ute eller

på tur. Godt samarbeid mellom de voksne og barna vil skape ro i gruppen og dette er en forutsetning for kontinuitet. Barna i barnehagen er med på de fleste hverdagslige gjøremål. De deltar i planlegging, gjennomføring, evaluering, klargjøring av aktiviteter og rydding. Vi gir barna en trygg og forutsigbar hverdag og et felles fokus på hva som skal skje i barnehagen. Personalet bruker samtaler, aktivitet og relasjoner i hverdagssituasjoner til å la barna bli motstandsdyktige. Vi skal hjelpe barna gjennom sitt følelsesregister ved veiledning og støtte. Barns selvfølelse er viktig. Personalet arbeider for å se barna slik de er. Vi trøster, lar barn prøve- igjen og igjen og vi følger barnas utvikling og lek. Barna trenger å kjenne på trygghet og tilknytning for å ha gode dager i barnehagen. Vi arbeider med tilhørighet, emosjonell bekreftelse og god selvfølelse. Vi støtter barna i deres følelser og hjelper de videre. Når vi ser glade barn i lek, bekrefter og forsterker vi voksne ved å gå inn i leken. Når barn opplever noe som er vanskelig viser vi at vi forstår barnets følelser og gir dem hjelp til å håndtere dem. Vi arbeider for å gi barna trygghet til å være seg selv akkurat

sånn som de er, sammen med andre. Vi møter barna med humor, aksept, empati og nysgjerrighet og arbeider for gode relasjoner for å fremme barns livsglede. Vi arbeider med alle barnets følelser og støtter barna i å håndtere de ulike følelsene.

Omsorg

Omsorg er noe vi både kan gi og få. Gjennom omsorg skal vi kunne kjenne på verdien av å ta vare på oss selv, andre og denne verden vi lever i. Omsorg har vi for andre mennesker, for dyr, planter, og mennesker på andre siden av jorda. Omsorgen kan være å få trøst når man har slått seg, et trygt fang en tidlig morgen når det var leit at mamma eller pappa måtte gå, blikkontakt og ro når barnet vil fortelle noe de har opplevd.

Omsorg er helt avgjørende for følelsen av trygghet, særlig for små barn, men også for foreldre som opplever tøffe tider, eller stressende hverdager. For oss er omsorgen sterkt forbundet med respekt. At vi forsøker å sette oss inn i hvordan den andre har det, både liten og stor, og gjøre det beste vi kan for å forstå, romme og hjelpe til å finne veien videre. Tryggheten har direkte konsekvenser for både den psykiske og den fysiske helsen vår. Når barna kjenner at de har det trygt lærer de bedre, og utvikler seg både mentalt og fysisk. Omsorg er derfor en viktig del av hverdagen vår i barnehagen, og en av våre grunnleggende verdier.

Lek

Lek er en del av barnets kultur og en aktivitet som er naturlig for barna. Barna leker fordi de har lyst til å leke og fordi det er godt å leke. Dette gir leken en egenverdi. Barna lærer seg selv å kjenne gjennom samspill med andre og gjennom samspill med de fysiske omgivelsene. Det finnes ulike typer lek. Det er ikke uvanlig at barn kombinerer flere leketyper. Her er en kort beskrivelse av noen vanlige leketyper:

Parallellek: Lek hvor barna leker det samme uten å leke med hverandre.

Rollelek: I denne type lek går barnet inn i en rolle. I denne rollen er ikke barnet lenger seg selv, men kan for eksempel være politi, sjørøver, mor eller far. Barnet kan prøve ut ulike måter å være på ved å endre stemme og oppførsel. Det kan være en god måte for barnet å bearbeide ulike livssituasjoner og hendelser. Barnet kan komme ut av en slik lek med nye erfaringer og forståelse om seg selv og omverdenen.

Fysisk aktiv lek: Denne leken er en aktiv lek der barnets fysiske aktivitet gjerne er høy. Eksempler på en fysisk aktiv lek kan være stafett, politi og tyv, klatre i stativ og trær. Helsedirektoratet har gått ut med anbefalinger om at barn skal være fysisk aktiv minst 60 minutter hver dag. Lek kan være en fin måte å inspirere til fysisk aktivitet på for å dekke denne anbefalingen.

Konstruksjonslek: Barna bygger noe med ulike materialer som klosser, plastelina, puslespill og hyttebygging. Konstruksjonslek kan være fint for å trene opp finmotorikken og systematisk tenkning. Det kan være nødvendig med godt samarbeid mellom barn-barn og barn-voksne for å få til et ønsket resultat.

Regellek: Lek som innebærer at deltagerne må følge regler. Det kan være leker som ”hauk og due” og ”rødt lys”. Andre eksempler på regellek kan være brettspill. Det kan være vanlig at barna endrer og finner på regler underveis i leken for å endre spenningsnivået.

Fantasilek: Alt er på ”lissom”. Barnet kan komme i en tilstand som kalles flytsonen. Barnet reiser inn i fantasiverdenen og kan glemme tid, rom og sted. Dette er et godt sted for barnet å være.

Det er viktig å tilrettelegge for et godt lekemiljø i barnehagen. Det fysiske rommet må innby og inspirere til lek. Forskjellige omgivelser skaper rom for ulike utfordringer og ulik lek. «Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre» (Rammeplan, 2017, s. 20)

Naturen er en dynamisk lekeplass som gir rom for fantasi, kreativitet og lek. Barna må bruke sin fantasi til å se mulighetene i omgivelsene. Vi vil legge til rette for at barna skal møte utfordringer og ha aktiviteter tilpasset deres alder- og mestringsnivå. De voksne i barnehagen må være tilgjengelig for barna. De må støtte, veilede, inspirere og oppmuntre leken. Når de voksne er tilgjengelige sikrer det at alle barn får gode opplevelser av å mestre samspill med andre barn i lek. Dette fremmer et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i lek og erfare glede.

De voksne må påse at alle barn inngår i lekerelasjoner og kan lekekodene. De voksne hjelper barna med ulike måter å komme inn i leken på: forhandlingsteknikker, skille mellom lek og virkelighet, sette grenser for seg selv og opplevelsen av humor. Barna uttrykker seg, knytter vennskap og skaper tilhørighet. Det er helt nødvendig for at de skal trives!

Lek er indre motivert, lystbetont og frivillig og de voksne må ha respekt for leken. Personalet skal:

- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek inne og i naturen
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

For at personalet skal kunne legge til rette for at alle barna får et best mulig tilbud i barnehagen, må de observere barna for å finne ut hva de er opptatt av, hvordan barna uttrykker seg, hvordan barna samhandler i lek og hvordan barnegruppen som helhet fungerer sammen. Aktive voksne som deltar i leken for å se hva barna trenger støtte til i leken er viktig!

- Vi organiserer dagen og setter av tid til lek
- Legger til rette for temalek
- Hjelper barna med å lage små hytter der de kan kripe inn
- Vi beskytter leken, avbryter ikke hvis vi kan unngå det
- Vi er kreative og benytter oss av de mulighetene som dukker opp
- Vi møter forberedte til samlingsstunden og andre tilrettelagte aktiviteter

Danning

Danning handler om å bli gangs mennesker, og er en del av sosialiseringprosessen vi alle inngår i. Danning gjør oss til en del av kulturen og samfunnet vi vokser opp i. Danning er de egenskapene som går ut over det vi kan oppdras til å gjøre fordi andre har sagt det. Det er evnen til å reise seg når man faller, det er holdninger, verdier, meninger og selvfølelse. Viljen til å ikke gi opp, men prøve igjen, og igjen. Vi skal møte barna med tilpassede utfordringer slik at de opplever å mestre. Vi skal også legge stor vekt på innsats og evne til å stå i et strev over tid. Å klare å utsette umiddelbare behov, for å gjøre noe som er lurere på lang sikt både for andre og for seg selv. Dette må vi øve masse på i barnehagen og også oppover i skolealder. Vi skal gi barna tilpassede utfordringer ut fra der de er både fysisk og mentalt. De skal bli utfordret litt ut over det de kan i dag, og få hjelp hvis utfordringen de står i blir for stor. Danning skjer i krangelen om spaden, i omsorgen man får og gir, i treet man klatrer i og i fellesskapet alle i barnehagen er en del av. Vi vil at barna som går i Ranheim naturbarnehage skal utvikle egenskaper slik at de kan stå støtt i stormer, til å løfte opp de som trenger hjelp, og styrke til å bære seg selv gjennom livet. I direkte erfaringer med naturen, miljøet, dyr, planter og igjennom kunnskap om klima og bærekraft vil danning utvikles i et fellesskap med rom for hver enkelt.

Læring

Vi ser på barnas læring som en konsekvens av deres lekende væren i verden. Lek blir derfor den viktigste arenaen for læring i barnehagen. Vi setter derfor daglig av tid og rom til lek. Noen ganger kan vi voksne styre leken, eller legge til rette for bestemte leketema slik at vi gjennom leken også styrer noe av det barna får mulighet til å erfare og lære. Leken fremmer barns utvikling på flere områder: fysisk, sosialt,

emosjonelt og språklig. I leken styrker og utvikler barna sin egen identitet og selvfølelse. Gjennom leken kan barna bearbeide hverdagsopplevelser eller viktige hendelser i livet. Det er viktig at det settes av tid til frilek som gir rom for barnas egne gode måter å leke på. Vi ser på fri lek som lek der barnas initiativ, kreativitet og fantasi styrer leken. Fri lek er dermed ikke at barna får leke i fred. De ansatte i barnehagen vår er tett på leken, hvor vi kan finne mye nyttig informasjon om hvordan barna har det, hva de trenger å øve på og leken gir i seg selv den beste muligheten til å øve seg. Når vi ser at barna trenger hjelp for å komme inn i leken, eller finne sin plass i en lek er vi veiledere for barnet. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvbilde. Trivsel og gode relasjoner er viktig, og dette er de voksnes ansvar. Hele livet formes vi gjennom relasjoner til andre mennesker, og derfor skal kvaliteten på relasjoner og samhandling mellom barn og ansatte i vår barnehage være den beste. Vi skal kontinuerlig arbeide for et godt psykososialt leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert. Vi har utarbeidet en egen handlingsplan for et trygt og godt psykososialt miljø i Ranheim naturbarnehage som viser hvordan vi mer detaljert arbeider med vennskap og fellesskap. Å få være en del av et fellesskap er viktig for barns trivsel og utvikling, og avgjørende for barnas muligheter for å danne relasjoner. I barnehagen snakker vi om, og er bevisste på å se hvert enkelt barn og deres behov, noe som gir et godt utgangspunkt for inkludering. Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg. Det å føle at man har en venn, og det å være en del av et fellesskap er svært viktig for barn. Definisjonen av hva en venn er, vil variere fra barn til barn. En jeg kan leke med, dele opplevelser med, snakke med, og felles for alle, mener vi; -en man føler seg trygg sammen med. Vårt mål er at alle barn i barnehagen skal føle seg verdifulle i fellesskapet!

Mat i barnehagen

Maten og måltidene i barnehagen er en stor del av barnets ernæring. Maten skal derfor være variert og bidra til et allsidig og helhetlig kosthold. Måltidene er en viktig del av barnehagens dagsrytme og måltidene benyttes som en pedagogisk arena. I Ranheim naturbarnehage har vi tre måltider om dagen. Frokosten må barna ha med seg hjemmefra hvis de ikke har spist frokosten hjemme. Mens lunsj og «to-mat» lages og serveres i barnehagen. Vi spiser ofte maten vår ute, enten vi sitter ved piknikbordene våre, på stubber eller sitteunderlag. Vi øver også på å sitte ved bordet inne og dekke et bord, særlig når det er kaldere vær ute og hendene blir kalde når vi spiser ute. Ofte består maten vår av grovt brød med ulikt pålegg, havregrynsgrøt, yoghurt med kornblanding ol. vi lager også varmmat enten inne eller på bålet. Vi har fokus på å bli kjent med ulike smaker, konsistenser og temperaturer på maten. Vi har gjennom de siste årene arbeidet bevisst med å inkludere barna i matlaging og har også en egen «mat dag» hvor det blir lagt til rette for varmmaten som serveres barna til lunsj.

Under kapittelet om livsmestring og helse i rammeplanen heter det at måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Dette blir understreket i fagområdet «Kropp, bevegelse, mat og helse» der det heter at barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur og at personalet bl.a. skal legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barn.

Bærekraftig utvikling har blitt et eget avsnitt i den nye rammeplanen. I den sammenhengen vil arbeid med f.eks. kjøkkenhage, gårdbesøk, sanking av mat fra naturen ol. være med på å fremme en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling. Som et punkt under fagområdet «Kropp, bevegelse, mat og helse» blir det nettopp sagt at barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. De fleste markeringer og feiringer bør gjennomføres uten servering av søt og fet mat og søt drikke. Vi i barnehagen lager fruktsalat som serveres ved markering av bursdager i barnehagen. Vi kan også lage grove vafler, boller ol. med redusert sukkerinnhold. Vi er bevisst mengden sukkerholdige matvarer barna inntar, og holdet dette til et minimum. Samtidig som barna skal oppleve matkultur som innebærer tradisjonskost knyttet til spesielle anledninger.

Vi serverer grønnsaker, frukt og bær til både lunsj og «to mat». Barna får melk til måltidene, og vann fra egen vannflaske som de har med hjemmefra ved behov.

I tillegg er vi bevisst at måltidene bør settes sammen av mat fra de tre matvaregruppene:

Gruppe 1: Grovt brød, grove kornprodukter, poteter, ris, pasta etc.

Gruppe 2: Grønnsaker og frukt/bær

Gruppe 3: Fisk, annen sjømat, kjøtt, ost, egg, erter, bønner, linser etc.

Personalet skal:

- Legge til rette for minimum to faste, ernæringsmessig fullverdige måltider hver dag med servert mat
- Sette av god tid til hvert måltid, minimum 30 minutter til å spise, slik at barna får i seg tilstrekkelig med mat, forberedelser og håndvask ses utenom de 30 minuttene til selve måltidet
- Legge til rette for å kunne spise frokost for de barna som ikke har spist frokost hjemme
- Ha maksimum 3 timer mellom hvert måltid. Noen barn, særlig de yngste, kan ha behov for å spise oftere
- De voksne tar aktivt del i måltidet og spiser sammen med barna
- Skape et godt fungerende og trivelig spisemiljø

Satsningsområde 2023-2024

Små og store forskere

I år vil vi teste ut en litt annen måte å organisere satsningsområdet vårt på. Vi har tidligere hatt satsningsområde som innebærer et fokusområde som vi har vektlagt og dratt inn i alle mnd. i løpet av året. Overordnet arbeider vi med å få en mest mulig helhet inn i alt arbeidet vi gjør i barnehagen. Fra det loven pålegger oss, til det pedagogiske og faglige vi gjør, relasjonelle og samarbeidet, aktivitetene vi velger, og hvordan vi gjennomfører dem sammen med barna.

For å være en lærende organisasjon, må vi kontinuerlig være i utvikling og læringsprosess, både vi som ansatte, barna, foreldrene, individuelt og som felleskap. Vi arbeider i mange ulike lag i barnehagen som organisasjon, og det er et mål og ønske å få til at arbeidet vi gjør henger sammen og gir både barna og oss ansatte en god oversikt og helhetlig arbeidsmåte. Vi har derfor kommet frem til et satsningsområde som forener både det barna er interessert i, vår visjonen om å drive naturbarnehage, og arbeidet ansatte gjør med kvalitetsutvikling av pedagogisk praksis. Det er også et mål at satsningsområde er fleksibelt og at vi kan dra dette inn i de ulike fagområdene vi skal arbeide med etter Rammeplanen. Satsningsområde for året er drøftet i samarbeidsutvalget med foreldrerepresentantene der og i barnehagens styre som består av foreldre, samt bredt reflektert over i ped.leder møter og personalmøter.

Satsningsområde blir for 2023/2024 «små og store forskere»

- Vi vil stimulere og bygge videre på barnas naturlige utforskning og undringstrang
- Legge til rette for eksperimentering og utforskning med naturfenomener
- Rollespill og dramatisk lek
- Leke med ord, lyder og språk, forske på hvor lydene lages i munnen, hvilke som kommer først og sist i ord osv.
- Undersøke eventyr og historier, hvor kommer de fra? Hvem har laget dem, hva er spennende, hva er kjedelig, hva er mystisk, hva er skummelt, hva er gøy?
- Undre seg over hva som går an i eventyr og hva som går an i virkeligheten.
- Forske på rytmer, musikk, og bevegelse
- Undersøke alt vi finner i naturen gjennom årstidene- stimulere til undring og barnas egne tanker og forslag til forklaringer
- Undersøke hva som skjer mellom oss når vi har det fint, når vi leker og når vi blir uenige
- Undersøke, oppleve og utforske hva vi kjenner inni oss, og hva følelsene er og hvordan de kjennes ut, og hva vi kan gjøre med dem
- Bruke inspirasjonskilder som forskerfrø- til aktiviteter vi kan gjøre gjennom året

Ansatte arbeider med et utviklingsarbeid som omhandler Aksjonsforskning. Dette handler om å forske på vår egen praksis og er noe vi har vært i gang med de siste tre årene. Dette innebærer kritisk refleksjon, innhente kunnskap om egen praksis og fra forskning og litteratur, observere og vurdere, forsøke å endre, for så å igjen vurdere effektene.

Det ligger i Aksjonsforskning at vi undrer oss, og kritisk reflekterer over diskurser som ligger til grunn for det vi mener er rett handling. For eksempel kan vi komme frem til at vi gjennomfører visse rutiner på grunn av vår egen oppdragelse, eller opplevelser, mens forskning og regelverk har endret seg, og det i dag stilles andre krav. Et eksempel er at «man må spise opp maten sin før man får frukt» dette er en påstand man kan oppleve som sann, og bare gjennomfører på automatikk år etter år. Men hvis vi stiller spørsmål til dette, Hvorfor det? Hvem er det bra for? Hvem utøver makt? Hvilken sannhet tror vi på når vi mener dette er rett? Hva skjer hvis vi snur på det, og lar barna forsyne seg med brød, pålegg, frukt og grønnsaker i den rekkefølgen de vil? Vi tester ut og tar med oss erfaringen videre. Kanskje vi snur på reglene våre, og endrer praksisen vår med bakgrunn i ny kunnskap.

Vi har videre et ønske om å undersøke hva som fungerer godt i møte med foreldre, hva vi er gode på når det kommer til foreldresamarbeid og hva vi kan bli enda bedre på. Vi vil forske ekstra på hvordan vi gjennomfører foreldresamtaler, både de planlagte samtalene, men også de daglige møtene i hente- og leveringssituasjoner. Her trenger vi også dere foreldre med på laget, gi oss gjerne tilbakemeldinger på det dere

opplever som nyttig og fint med henting og levering samt kommunikasjon og dialog mellom barnehagen og hjemmet. Og ikke minst er det viktig at dere sier i fra om ting vi kan bli bedre på.

Vi hadde svært gode resultater på foreldreundersøkelsen i 2022, og vi vil gjerne beholde det gode samarbeide og hvor fornøyde foreldrene er med barnehagen. Samtidig har vi da gode muligheter for å bli endra bedre. Særlig vil vi være sikre på at vi oppdager de barna som trenger det tidlig nok, og er en støtte for familier som trenger det. Gjennom foreldresamtaler og jevnlig dialog håper vi å få til en utvikling i positiv retning og legge til rette for en arena der vi lærer mer om barnet og hvordan det har det hjemme, og hvor vi kan være en støtte og kilde til kunnskap om barn, barneoppdragelse, følelsesregulering og grenser.

Den autoritative voksenrollen

Hvordan sette gode grenser for barn som gir dem rammen og tryggheten de trenger uten å krenke barnets følelse av innflytelse på eget liv? Her er det ulike stiler både blant foreldre og de ansatte i barnehagen. Vi kan være født med en naturlig autoritet, eller vi kan ha mye varme og forståelse. Noen mener det viktigste er at barnet lærer god folkeskikk, mens andre mener det er viktig at barnet lærer å forhandle og finne sin egen vei. Ingen av disse tankene og stilene er feil, men det kan være nyttig å ha noe kunnskap om hvordan forholde seg til sine egne grenser i møte med barnet slik at man vurderer hver enkelt situasjon godt. Slik at man som voksen får en trygghet i sine beslutninger.

Å være en voksne for barn er litt som å være en god leder. Hvordan vil du selv at din leder skal behandle deg? På den ene siden er det viktig at du som ansatt får tillitt og frihet til å gjøre jobben din, mens det andre ganger kan være godt å ha noen å spørre som viser tydelig retning når krevende situasjoner oppstår. De aller fleste synes at det er godt å bli sett for det gode vi får til, og for det bidraget vi gir i hverdagen. Dette setter også barn pris på. Å gi ros og anerkjennelse både for det barnet mestrer, men ikke minst for egenskapen som gjør at barnet prøver igjen og igjen selv når noe er vanskelig er virkningsfullt. Gjennom ros og anerkjennelse kan vi også sette grenser. For slik viser vi hva som er positivt, og gjør det lettere for barnet å vite hvilke handlinger og egenskaper som er bra og som de skal gjøre mer av. Samtidig vet voksne en del om konsekvenser som barn enda ikke har lært. Vi må derfor sette grenser for hva som er trygt å gjøre, hva som er lurt å gjøre, og hva som ikke er greit. Det blir ofte lettere for barnet å lære dette hvis det er en god sammenheng mellom hva som skjer hjemme og i barnehagen. Derfor er et tett og godt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene avgjørende.

Å kombinere varme og forståelse med tydelige krav og forventninger kalles på fagspråket den autoritative voksenrollen. Både som forelder og som ansatt i barnehagen har forskning over mange år sett at den voksenrollen som legger forholdene aller best til rette for barnets utvikling er den autoritative voksenrollen. Pål Roland (2021) har selv forsket på den

autoritative voksenrollen og sett på andres forskning på feltet. I artikkelen: *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole- Relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring*, gis nyttige tilnærminger til hvordan være den autoritative voksne i barnehagen. Allerede på 1970-tallet presenterte Diana Baumrind kategorier av foreldres atferdsmønster.

Hun delte foreldreatferden inn i fire grupper av mønstre: autoritativ, autoritær, ettergivende og forsømmende. I dag holdes den autoritative voksenrollen fram som et mål å sikte mot. Og om man ikke har lederstilen som medfødt gave, går det absolutt an å lære prinsippene og gjennom det bli mer bevisst. Den autoritative voksenrollen greier å balansere bygging av gode relasjoner med det å stille krav. I den helt andre enden av skalaen er den autoritære voksne. Her er det lite varme å finne. Det er derimot mange krav. En ettergivende voksen har på sin side mye varme, men lav grad av krav.

Forskning viser at barn som vokser opp med autoritative foreldre, er mer selvstendige og har bedre selvtillit. De møter verden på en positiv måte og er mer motiverte i det de driver på med, enten det gjelder skole eller fritidsaktiviteter. Den autoritative voksenrollen byr ikke på noen «quick fix». Det er verken snakk om fasitsvar eller enkle løsninger. Styrken og hemmeligheten i metoden ligger i prinsippene som teorien styrer etter og de to dimensjonene **varme og forventninger som får jobbe sammen over tid**.

- Bygg gode relasjoner, båndet mellom deg og barnet må alltid ligge til grunn, og må vedlikeholdes kontinuerlig
- Still krav som barnet er modent for å etterleve
- La barnet medvirke
- Grenser skal settes med respekt, og de skal begrunnes. Eks: «Jeg forstår at du har lyst til å leke her, men ser du bilene der nede, de kjører veldig fort, og hvis de ikke ser deg kan de kjøre på deg, derfor får du ikke lov til å leke så nærme veien»
- Man må jobbe med relasjonskvaliteten ved å gjøre noe hyggelig sammen, dele en opplevelse, styrke båndene
- Tiden til rådighet kan absolutt kjennes som en utfordring. Forsøk å snu litt på det, se på de anledningene og mulighetene som finnes i de ulike møtepunktene du har med

barnet. Vær bevisst på at hvert av disse små øyeblikkene kan ha verdifulle muligheter for å bygge videre på en positiv relasjon

- Må vi øke kravene for eksempel når vi må sette grenser for adferd, må vi samtidig øke varmen

I Ranheim naturbarnehages plan for å sikre godt psykososialt miljø har vi beskrevet den autoritative voksenrollen mer detaljert. Å jobbe mot den autoritative stilen både hos den enkelte ansatte og i kollegiet som helhet er en viktig del av forebyggende arbeid mot mobbing. Roland forteller at nyere forskning viser sammenhengen mellom mobbesaker i skole og barnehage, og voksenroller. Mange mobbesaker viser et tydelig fravær av autoritative voksne. Forskning viser også at ettergivende voksne kan gjøre at mobbesaker drar ut i tid. I autoritative miljøer er det ikke bare sånn at negative handlinger og utfordrende atferd reduseres. De forebygges også. Samtidig styrkes den sosiale kompetansen i gruppen.

Progresjonsplan

Rammeplanen for barnehagen inneholder ulike fagområder barnehagen skal arbeide med. Gjennom årene i barnehagen vil barna utvikle seg og ha fremgang innenfor de ulike fagområdene. Vi skal legge til rette for fremgang ut fra alder og barnets egenart. Planen for fremgang kalles for en progresjonsplan. Under følger oversikt over de ulike fagområdene i rammeplanen med progresjonsplan som viser forventet fremgang knyttet til alder. Barn er forskjellige, og noen barn vil utvikle seg annerledes enn det som kommer frem av planen. Vi vil se hvert enkelt barn og legge til rette for deres utvikling slik at de får oppfylt sitt potensial. Samtidig fokuserer vi på tidlig innsats og setter inn tiltak for at rammene legges til rette for at barna når sine neste utviklingstrinn.

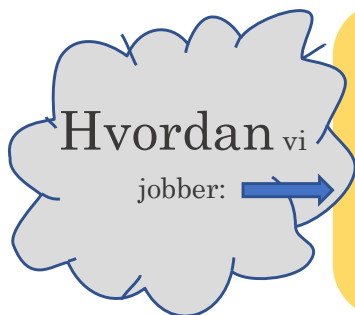

Personalet skal:

- *oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av*
- *planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn*
- *bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter*
- *legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter*
- *introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer*
- *sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna.*

Udir. 2017

Kommunikasjon, språk og tekst

Språklig bevissthet- voksne som er bevisst bruk av begreper, forklarer, viser, og eksperimenterer med språket hverdagssamtaler. Utforske kategorier av begreper med lik eller motsatt betydning.

Voksne som utforsker ulike måter å kommunisere med barna- mimikk, vise, snakke, rim og regler, sang, eventyr, rollespill, deltagende i barnas lek.

Lære barna om språket, være eksempel, gjenta det barnet sier, og utvide setningene, lytte ut lyder i ord, språkleker, lese bøker og se på bilder, knytte innhold til barnas erfaringsverden, utforske likheter og forskjeller i ordets lyder

0-2 år

- Oppleve språkglede i en til en situasjoner med voksen og i felleskap med andre barn
- Gjøre positive erfaringer gjennom verbal og nonverbal kommunikasjon
- Begynne å se sammenhenger mellom ord og konkrete
- Oppleve lek med gjenkjennelse, lyder og lydforming

3-4 år

- Bli kjent med forbokstaven i navnet sitt «bokstaven sin!»
- Utrykke egne meninger og sette ord på egne følelser med språkbruk
- Lese bøker, tradisjonseventyr, vitser og kunne gjenfortelle hovedtrekk fra historier
- Delta i gruppesamtaler og oppleve turtaking, lytte og bli lyttet til.
- Utvikle forståelse for synonymer, antonymer og homonymer

5-6 år

- Kunne skrive sitt eget navn
- Begynnende interesse for leke-lesing og leke-skriving
- Gjenfortelle tradisjonseventyr, samt utforske rim og dikt
- Forklare, lytte og forstå egne og andres følelsesuttrykk

Kropp, bevegelse, mat og helse

Hvordan vi

jobber: →

Planlegge og gå turer i variert terreng og landskap. Lage hinderløyper, motivere og skape lek i ulike omgivelser i barnehagen og på tur

Se hvor barnet er, og hva som er neste utfordring barnet kan mestre, motivere og legge til rette for å oppleve mestring rett utenfor det barnet kan nå

Lage mat og lære om hvor den kommer fra. Gjennom gårdsopplevelser, jakt tema og ukas/dagens hjelpere på kjøkken. Fokuserer på gleden ved mat og måltid, og felleskap rundt måltidet.

0-2 år

- oppleve naturlige og variert underlag og lekemiljø.
- bli kjent med sin egen kropp og hva kroppen kan få til
- lære å gå selv, delte mer og mer selv i påkledning
- finmotorisk trening ved måltid, spise selv, men hendene, med skje og drikke av kopp
- oppleve varierte sanseinntrykk i naturen

3-4 år

- være selvstendige på do og i påkledning, mestre rutiner for god hygiene
- oppleve glede og mestring i grunnleggende motoriske aktiviteter
- bli kjent med et helhetlig kosthold igjennom å dyrke grønnsaker, sanke sopp og bær, fisketur
- bli kjent med ulike verktøy, bål, klatring, og andre friluftaktiviteter

5-6 år

- oppleve mestring, og konkurrere med seg selv, lære å komme først, sist og midt imellom
- være selvstendig på sykkel
- kunnskap om kroppen, hvilke næringsstoffer den trenger, og begynne å bli bevisst at de er rollemodeller for mindre barn

Kunst, kultur og kreativitet

Hvordan vi
jobber: →

Legge til rette for at barna opplever glede over å skape kreative uttrykk gjennom rollespill, drama, dans musikk, sang, og formingsaktiviteter

Benytte materialer som er samlet inn fra naturen til å skape kunstneriske og kreative aktiviteter for barna.

Lage rom som stimulerer til ulike rollelek og observere hvordan barnas lek utvikler seg. Ha tilgjengelig ulike materialer og se muligheten til å skape noe fra noe annet.

0-2 år

- Opplive varierte formingsmaterialer gjennom å male, klippe, lime, tegne og forme
- Opplive lokal kultur som folkedans, matkultur, og folkemusikk
- Opplive kunstneriske uttrykk og kjenne på hvilke følelser de fremkaller
- Tilgjengelige instrumenter og kostymer slik at barna møter miljø som legger til rette for kreative uttrykk

3-4 år

- Bli kjent med de ulike fargene og hvordan man kombinerer dem for å lage nye farger
- Opplive lokal kultur som folkedans, matkultur, og folkemusikk
- Benytte saks, kniv, lim og andre redskaper for å fremstille kunst
- Delta i utviklingen og fremføring av langvarige prosjekter/leketema
- Lære å bruke kniv til å spikke og lage kunst av naturens materialer

5-6 år

- Opplive glede i å formidle en historie gjennom kunstneriske uttrykk foran et publikum
- Erfare fargeendring i naturen og forstå hvorfor eks. bladene går fra grønn til gul, til rød og brun
- Opplive lokal kultur som folkedans, matkultur, og folkemusikk
- Lage dukker/figurer av det de finner i naturen og fremføre et dukketeater
- Bruke musikk, dans og rytme til å bli kjent med følelsene den gir i kroppen

Natur, miljø og teknologi

Hvordan vi jobber: →

Legge til rette for at barna opplever at de hører til i naturen. Opplever glede i naturen, og ved å bli glad i naturen vil de også ta vare på den.

Legge til rette for at barna erfarer en bredde i teknologiske hjelpemidler og lager egne redskaper i og med naturen.

Den teknologien vi møter i barnehagen skal vi benytte i tråd med hensynet til naturen. Praktisere bærekraftig bruk av omgivelsene i barnehagen og på tur. Samtidig bli kompetente brukere av digitale verktøy i tråd med deres alder.

0-2 år

- Oppleve enkelt friluftsliv med vekt på gleden ved å være ute
- Erfare både bevegelse og hvile i naturen
- Benytte teknologi i møte med naturen
- Ta med naturen inn og benytte betydelige innslag av natur også inne på avdeling
- Eksperimentere med naturens fenomener, frost, damp, vann ol.

3-4 år

- Samtale om naturfenomener og bruke riktig benevnelse for dem
- Bruke nettbrett og fotografering til å finne informasjon og til å dokumentere naturfenomener
- Erfare både bevegelse og hvile i naturen
- Oppleve friluftsliv og glede i naturen- ta vare på naturen og ha fokus på sporløs ferdsel på tur
- Erfare og gjøre enkle eksperimenter med fysikk og kjemi

5-6 år

- Oppleve friluftsliv med å lage leir, tenne bål, og benytte redskaper til å lage leir. Overnatte ute i naturen-skoleklubben
- Erfare både bevegelse og hvile i naturen
- Benytte teknologi i møte med naturen, bruke nettbrett og telefon til å fotografere og hente informasjon
- Erfare og gjøre enkle eksperimenter med fysikk og kjemi

Etikk, religion og filosofi

Hvordan vi
jobber: →

Legge til rette for at barna blir kjent med seg selv, nåtid, fortid og fremtid med fremtidstro og positiv forventning til fremtiden.

Legge til rette for at barnehagen er et sted hvor barna uttrykker og øver på ytringsfrihet samtidig som de møter likhet og ulikhet med undring og respekt

Legge til rette for at barna utforsker sin rolle i sammenheng med naturen og andre mennesker. Skape gode samtaler om temaer som barna er opptatt av og stille åpne spørsmål som stimulerer barnas undring og åpenhet for mangfold.

0-2 år

- Opplive og praktisere grunnleggende verdier
- Opplive og bli sett og få hjelp til å sette ord på egne følelser
- Delta i markering av høytider og tradisjoner fra ulike kulturer
- Opplive omsorg og nærhet
- Øve på å dele, inkludere, tilgi, takke og støtte andre

3-4 år

- Erfare og på kjennskap til ulike tradisjoner
- Samtale og konflikter og samarbeid både i konkrete og tenkte situasjoner.
- Utforske følelser og dilemmaer blant annet gjennom temaet Ole Brumm
- Lære verktøy for å håndtere utfordringer i hverdagen
- Delta i gruppesamtaler å få begynnende innsikt i at ulike mennesker kan ha ulike perspektiver

5-6 år

- Forstå bakgrunnen for ulike høytider
- Møte ulike mennesker med respekt, og vise toleranse overfor ulikhet og andres meninger
- Opplive å få ytre sine egne meninger og erfare problemløsning
- Opplive å stå opp for andre, og hva det gjør med dem når noen står opp for dem

Nærmiljø og samfunn

Hvordan vi
jobber: →

Legge til rette for kontakt med nærmiljøet ved å besøke sentrale deler av nærmiljøet.

Legge til rette for at barna erfarer demokrati både i daglige situasjoner med også igjennom eventyr og forklaringer på hva demokrati er.

Legge til rette for at barna får delta i planleggingen av aktiviteter fra ide til gjennomføring og evaluering.

0-2 år

- Erfare og møte nærmiljøet på tur, i naturen, på gårdsbesøk
- Delta i felleskapet i barnehagen- få gjentagende opplevelse av at de er viktige for felleskapet og at felleskapet er der for dem.
- Begynne å sette ord på egne opplevelser og følelser med hjelp fra bevisst voksen som beskriver det de ser. Oppleve å bli tatt på alvor når barnet signaliserer sitt behov på sin måte.

3-4 år

- Oppleve å være en del av felleskapet og knytte identitet til naturen.
- Gjennom planlagte og gjentatte besøk på bestemte steder i naturen se hvordan den endrer seg, hvile organismer som lever der og hvilken rolle menneskene spiller på omgivelsene.
- Oppleve diskusjon, turtaking, kompromiss, og å finne løsninger sammen.
- Oppleve å få påvirke hverdagen

5-6 år

- Oppleve lokalhistorie og utforske kulturell variasjon
- Oppleve å få påvirke deler av samfunnet, eks igjennom livsglede barnehage.
- Få begynnende innsikt i barnekonvensjonen og utforske sin rolle som samfunnsborger.
- Oppleve at deres stemme blir hørt og tatt hensyn til i felleskapet.

Antall, rom og form

Hvordan vi
jobber: →

Legge til rette for at barna blir interessert i og opplever mestring ved antall, rom og form knyttet til konkrete erfaringer i hverdagen

Bruke naturen til matematiske erfaringer, som rebus, naturlotto, finne like og ulike former ol.

Skape et miljø som legger til rette for og inviterer til erfaring og læring med matematiske begreper, som inni, under, foran, oppå, mengder, navn på former, først og sist, rekker, måling, vekt osv.

0-2 år

- Erfare sanger og eventyr med telling
- Oppleve et allsidig lekemiljø
- Utforske mønsteret, former, farger ved å sortere i lek.
- Enkel og lystbetont telling
- Gjøre grunnleggende erfaringer med størrelser, avstander og tempo

3-4 år

- Begynnende forståelse for tallsymboler
- Leke konstruksjonslek inne og ute, spille brettspill og erfare plasseringer.
- Beskrive former og mønster
- Gjøre mangfoldige erfaringer med størrelser, rekkefølger, avstander og tempo
- Veging og måling i matlaging og i lek

5-6 år

- Begynnende forståelse av den analoge klokken
- Kunne telle til ti og manipulere med konkrete opp til ti
- Kunne skrive siffer
- Kunne følge en oppskrift i matlaging sammen med en voksen
- Erfare å bruke en arbeidsbok med oppgaver, erfare læringsglede.

Dokumentasjon og evaluering

Barnehagen driver med aktiv dokumentasjon av det daglig arbeidet. Arbeidet dokumenteres og registres gjennom bilder og tekst fra dagliglivet. Dette kan for eksempel være praksisfortellinger som vi benytter i det pedagogiske arbeidet vårt, eller bilder som utgangspunkt for refleksjon.

Gjennom verktøyet www.mykid.no foregår kommunikasjon og dokumentasjon mellom hjem og bhg. Dette erstatter ikke de daglige relasjoner, men verktøyet gjør all info lett tilgjengelig for alle parter. Bruken avklares med alle foreldrene, og det er kun inviterte brukere som har tilgang.

Evaluering av barnehagens innhold, prosesser og måloppnåelse foregår fortløpende gjennom året på flere plan. I den daglige observasjonen av barna, drøftingen med kollegaer i etterkant av aktiviteter eller ulike situasjoner. I avdelingsmøter på ledermøter, personalmøter og foreldremøter gjennomføres den mer formelle siden av evalueringen. Dette dokumenteres ved hjelp av referater.

Avdelingene: Fastsetter månedsplaner og lager ukeplaner basert på månedlige evalueringer, årsplanen med progresjonsplan, samt rammeplanen. Avdelingene gjennomfører evaluering av mnd. på des siste møte i mnd. hvor de også fastsetter nytt mål for neste mnd. Alt arbeid dokumenteres gjennom planer, evalueringer, pedagogisk dokumentasjon av både gruppa og enkeltbarn.

Pedagogiske ledere: Har ansvaret for at enkeltbarn kartlegges gjennom observasjoner og skjema som er aktuelle å bruke. Dette skal skje i samarbeid med foreldre. De har ansvar for å planlegge og iverksette aktuelle tilretteleggingstiltak for enkeltbarn og grupper, samt sørge for at alle som arbeider på avdelingen er klar over og arbeider etter samme strategi. Evaluering av tiltak på avdelingsmøter hvor man særlig vektlegger barnets utbytte av tilrettelegging, hvor barnets beste skal være grunnleggende.

Ledermøter: En gang i uka har pedagogiske ledere og styrer fast møtetid hvor vi gjennomgår uka, aktuelt fra avdelinger, samt har fast agenda hva som fungerer og hva vi kan øve mer på fremover i perioden som kommer. Her drøftes også tilrettelegging rundt enkeltbarn og barnegrupper, hvordan tiltak, organisering og aktiviteter fungerer, og om det er noe vi bør endre på, eventuelt etterspørre veiledning og råd fra andre instanser. Her vektlegges å tenke sammen, og bruke den fagkunnskapen vi har på huset på tvers av avdelinger, og til det gode for alle barna i barnehagen.

Barna: Barnas interesser, ønsker og innspill i det daglig arbeidet vektlegges i alle arenaer for evaluering og planlegging av videre arbeid. Ved å se barnas medvirkning i sammenheng med personalets utviklingsarbeid, faglige planer, og innhold i barnehagen. Barns medvirkning står videre beskrevet i eget punkt. I all evaluering barnehagen gjennomfører skal barnas reaksjoner, nonverbal og verbal kommunikasjon være en sentral del av vurderingen.

Foresatte: Innspill fra foresatte i det daglige samspillet mellom foresatte og personalet vektlegges i evaluering - dette går både på her og nå situasjoner, samt barnehagens innhold for kommende perioder. Foreldrene inviteres til refleksjon i grupper på foreldremøter, hvor innspill videreføres ut i det praktiske arbeidet i barnehagen. Foreldresamtaler er en god arena for å gi og få tilbakemeldinger på barnehagens innhold og kvalitet overfor det enkelte barn, og kunnskap som kommer frem her er nyttig for videre tiltak og arbeid i barnehagen.

SU/FAU: Holdes informert om og kommer med innspill til barnehagens innhold og årsplaner.

Styret: Holdes informert om og kommer med innspill til barnehagens innhold og årsplaner gjennom styremøter ca fire ganger i halvåret, samt løpende kommunikasjon med styreleder ved aktuelle saker.

Praktisk informasjon

Følge med på MyKid- I nyhetsbrev, i kalenderen og i direkte beskjeder gis det viktig informasjon som alle foresatte må holde seg oppdatert på!

Parkering: Foreldre parkering på den øverste parkeringsplassen. De Kjør forsiktig, særlig om vinteren, da vi aker i nærheten. Det er er forbudt å parkere foran grind og nødutgang (gymsal). Husk å slå av motoren! Dette er viktig i forhold til både sikkerhet og miljøet.

For sen henting: Barnehagen stenger 16.30 og personalet skal da gå hjem. Derfor må alle barn hentes innen 16.30. Dersom barnet ikke er hentet innen stengetid blir foreldrene fakturert 350 kr. Per påbegynte time etter stengetid.

Kjøp av ekstra dag: Dersom barnet har deltidsplass er det mulig å kjøpe ekstra dager i barnehagen. Dette må da avtales med pedagogisk leder på avdelingen og bekreftes av styrer. Ekstra dag/dager blir fakturert på regning ved påfølgende mnd.

Påkledning: Det forventes at barna kommer påkledd etter vær og forhold når man skal være ute. Ved solskinnsdager skal barnet være smurt med solkrem ved levering.

Sosiale medier/bilder: Dersom det blir tatt bilder på arrangementer i barnehagen har man ikke lov til å dele dette i sosiale medier. Dette er for å beskytte hvert enkelt barn.

Foreldre og sosiale medier: Kan være venner/følge ansatte, men foreldre må ta initiativ. Ansatte skal ikke kontaktes via sosiale medier om foreldrene lur på noe i forhold til barnehagen. Da kontaktes de ansatte i barnehagens åpningstid.

Ferie og fridager: Barnehagen holder stengt uke 29 og 30 i sommerferien. Barnet har rett på og plikter å ta ut 3 uker ferie i løpet av sommeren. Denne ferien skal meldes skriftlig til barnehagen på egne skjemaer som barna får utdelt på vårparten. Pedagogiske ledere legger da inn ferien på MyKid og sommerukene låses for endringer. Ferien som er meldt inn på disse skjemaene er bindende. Dette er på grunn av at barnehagen må planlegge sommerturnus og de ansattes ferie. Vi planlegger sommerturnusen ut fra hvor mange barn som kommer i barnehagen de ulike ukene. Har barnet fravær ut over meldt ferie mellom uke 26 og 32 så sender foresatte melding på MyKid, slik at ansatte kan legge dette inn i kalenderen. Høstferien og Vinterferien holder barnehagen åpent, skal barnet ha fri i disse ukene ønsker vi at foresatte legger inn dette så tidlig som mulig. Vi holder stengt i romjula og hverdagene i påskeuka. I tillegg har barnehagen 5 planleggingsdager i løpet av året hvor barnehagen er stengt. Dette vil oppdateres på kalenderen inne på MyKid.

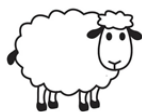
Dugnad: Dugnaden er regulert i barnehagens vedtekter som er vedtatt av årsmøte. Styret organiserer dugnad i samarbeid med styrer. Med hver plass / familie følger et visst antall dugnadstimer. Styret fastsetter dette antallet. Det oppfordres på det sterkeste å delta, og styrer fører regnskap over timer. De som ikke kan stille på dugnad kan kjøpe seg fri ved å betale 500 kr pr time man ikke kan stille. Vedtak om dugnad fattes av årsmøte hvor alle andelseiere (foreldrene) har stemmerett.

Vaktmester ordning: Da barnehagen er eid av foreldrene er vi avhengig av hjelp til enkelte oppgaver avhengig av årstid. Hver familie får en mnd. hver for de har ekstra ansvar for vaktmesterordning. I hovedsak vil oppgavene være søppeltømming (større mengder, plank, papp andre ting vi ikke får plass til i dunkene), gressklipping/kantklipping og eventuell snømåking ved inngangsport og gjerder– annet forfallent arbeid kan tilkomme.

Klær og utstyr: I og med at dette er en naturbarnehage, der vi bruker mesteparten av tiden ute, kreves det at barnet har mer uteklær enn de normalt sett ville hatt i en annen barnehage. Vi oppfordrer til å ha minst 3 skift fra innerst til ytterst i barnas boks i garderoben, det er også lurt og ha en ekstra parkdress/utebukse/jakke. Barna må ha votter, lue og hals og ulike typer sko. Barnet vil ha behov for gode og varme klær og nok skift til å være ute en hel dag uansett vær. Vi bruker tørkeskap i perioder der barna har våte uteklær, så husk å sjekk om ditt barn har noe i disse skapene ved henting. **NB! husk at alt av klær og utstyr må merkes med barnas navn!**

TIPS TIL BEKLEDNING I VINTER- HALVÅRET:

ULL ER GULL!

Husk at barnet ditt skal bevege seg i tillegg til å være varm og vanntett. Vi kler på barnet etter vær, erfaring og samarbeid, og er avhengig av at alle typer klær er tilgjengelig. PS! Bilder kun for illustrasjon.

Skotøy: Cherox tåler maks 2-3 minus. Da overtar vintersko som er vanntette og litt høye, slik at dressen kan dras over.

Skift: Ha alltid ekstra skift * 3 i hylla og oppdaterer jevnlig.

Ullsokker og andre varme sokker må ligge i barnehagen til enhver tid. Fordi vi er en naturbarnehage og er ute mesteparten av dagen, krever det at barnet har nok skift både innerst og ytterst. 3 skift innerst og 2 sett med regntøy/parkdress.

Merking av tøy: Veldig viktig at alt tøy og alle sko merkes med navn, slik at alle får med seg sitt eget. Sjekk gjerne «gjenglemt kurven» med jevne mellomrom også 😊

buksa.

Undertøy: ULL innerst, og fleece eller ull som mellomlag. Dongeribukse og genser er ikke et mellomlag.

Parkdress: Tykt innerfor, forsterkede vanntette knær og rumpe, og **STRIKK UNDER BEINA**. Hvis bukse og jakke: vindstopper på jakka og bukseseler på

Regntøy: bør ligge i barnehagen året rundt. Strikk under beina og selebukse eller hel dress. Noen hele regndresser har av erfaring lettere for å dra til seg fuktighet og bli klamme.

Lue: Vindtett, vannavstøtende, dekke øra og feste under haka.

Buff: Anvendelig plagg som ikke klør. Skjerf er upraktisk og kan være en kvelningsfare.

Votter: IKKE HANSKER, fingrene varmer hverandre best når de ikke er adskilt. Lang overtrekksdel og vanntett stoff på innsiden.

Vanter: Lurt å ha liggende i hylla.

Regnvotter: Bør ha en innerdel som kan tas ut → sur lukt.

Retningslinjer ved sykdom

SYKDOM	INKUBASJONSTID	HJEMME FRA BARNEHAGEN	TILBAKE TIL BARNEHAGEN	BEHANDLING
Øyekatarr	1-2 døgn (bakterier) 5-14 dgr (virus)	Kun ved alvorlig grad med mye puss	Dagen etter behandlingsstart	Ingen/saltvann/øyedråper
Forkjølelse	2-4 dager	Ved nedsatt allmenntilstand	Ved grei allmenntilstand	Ingen
Influenza lign. sykdom	2 dager	Ved nedsatt allmenntilstand	Ved grei allmenntilstand	Ingen
Ørebetennelse	1-3 dager	Ved nedsatt allmenntilstand	Ved grei allmenntilstand	Ingen/antibiotika
Brennkopper	4-10 dager	Væskende sår	Tørre/kontrollerte sår	Ingen/sårsalve
Hodelus	Ingen	Nei		Prioderm/Nix
Kikhoste	7-10 dager	Ja	5 dgr etter igangsatt behandling	Antibiotika
EHEC	3-4 dager	Ja	Etter 5 negative avføringsprøver	Ingen
Kusma	2-3 uker	Ja	Ni dager etter at hevelsen starter	Ingen
Røde hunder	2-3 uker	Ja	Min 5 dgr etter utbrudd av utslett	Ingen
Vannkopper	2-3 uker	Ja	Når utslettet tørker inn	Ingen
Barnemark	1-3 uker (varierer veldig)	Ja	Etter igangsatt behandling	Vermox eller Vanquin
Ringorm	1-2 uker	Ja	Dagen etter igangsatt behandling	Soppsalve
Skabb	2-6 uker	Ja	Dagen etter igangsatt behandling	Nix krem
Meningokokksykdom	3-4 dager	Ja	Når sykdommen er over	Antibiotika
Meslinger	10-14 dager	Ja	Tidligst 4 dager etter debut av utslett	Ingen
Noro-virus-infeksjon/ omgangssyke	12-48 timer	Ja	48 timer etter symptomfrihet	Ingen
Kyssesyke	4-6 uker	Ja	Ved grei allmenntilstand	Ingen

Høst:

August:

Planleggingsdager 16. 17. og 18 august- BHG stengt.

Oppstart nytt år 21. august.

Samtaler ved tilvenning. August/september

SU møte tirsdag 07. september kl 16.30-17.30

September:

Brannvernuke uke 38.

Foreldre orienterer seg og gjør seg kjent med innholdet i årsplanen.

Foreldremøte 27. september kl. 18.30-21.00

FAU møte 27.september 18.00-18.30

Oktober:

Foreldresamtaler uke 42 og 43 Lille My

Foreldresamtaler uke 44 og 45 Snusmumrikken

Høstferie uke 41 (BHG er åpen)

November: planleggingsdag 24.november bhg stengt.

Matfestival i bhg- fredag før rakfiskfestivalen- for barna

Pepperkake utstilling amfi Leira

Desember: Lucia feiring i BHG 13.12.21.

Nissefest i bhg 1. desember

Julebord for barna 15. desember

Siste BHG-dag før jul 22.12.21 BHG stenger 15.00

Vår:

Januar:

Planleggingsdag 2.januar- BHG stengt

Første BHG dag etter juleferien 3. januar

FORUT- kafe for foreldrene

Februar:

Karneval i barnehagen 9. februar

Vinterferie for skolene uke 9 (BHG er åpen)

Mars: Årsmøte, regnskap og budsjett.

Felles skidag i Skrautvål skisenter 7. mars

Påskefrokost 19. mars

April:

Påskeferie 25 mars til 1. april BHG- stengt. 2. april, første bhg dag etter påske.

Felles foreldremøte med NAK

Mai:

17 mai feiring i barnehagen 16. mai

Nasjonaldagen 17 mai- BHG stengt.

20 mai, 2. pinsedag bhg stengt.

2.pinsedag mandag 29 mai- BHG stengt

Juni/Juli

Dugnad i barnehagen (dato kommer på MyKid)

Sommerferie- BHG stengt uke 29 og 30